

در بی‌پاسخ باقی ماندن سولاتی دانست که در دفعات قبلی طرح موضوع انتقال پایتخت مطرح شدند. از جمله برآوردهایی که سال گذشته از سوی کارشناسان این حوزه ارائه و مطرح شد که جابه‌جایی پایتخت به ۲۵ سال زمان و میلیاردها دلار پول نیاز دارد. سال گذشته رقم مورد نیاز برای انجام پروژه انتقال پایتخت، از ۲۳ و ۲۵ تا ۷۸ میلیارد دلار اعلام شد که رقم سنگینی محسوب می‌شود. با وجود این ارقام، یکی از سولات منتقدان همواره این بوده که با وجود کسری بودجه و شرایط اقتصادی کشور، آیا می‌توان بودجه مورد نیاز این پروژه را تامین کرد؟ مسئله دیگر این است که دولت به دنبال انتقال پایتخت است یا در پی تمرکززدایی، انتقال صنایع و سازمان‌ها به مناطق مناسب می‌گردد؟ چراکه این دو موضوع با یکدیگر تفاوت‌های زیادی دارند. پاسخ‌ها به این طرح نیز معمولاً یکسان است. اندکی جست‌وجو در شبکه اینترنت نشان می‌دهد که طرح انتقال پایتخت هر بار در ابتدای هر دولت مورد توجه قرار گرفته و سپس به فراموشی سپرده است. **غلامحسین کرباسچی، شهردار پیشین تهران و مدیر مسئول هم‌پیشین سال گذشته** پس از طرح موضوع انتقال پایتخت در نشست‌ی که دانشگاه تهران برگزار کرد، این موضوع را مورد توجه قرار داد: «بحث انتقال پایتخت از زمان قبل از انقلاب هم مطرح شده بود اما امروز در جمهوری اسلامی با این حجم از ارگان‌ها و سازمان‌های دولتی، حاکمیتی و رهبری و دستگاه‌ها... انتقال پایتخت به چه معنی است؟ چرامی خواهیم این کار را انجام دهیم؟ آیا می‌شود در جمهوری اسلامی وزارتخانه‌ها به مکران بروند، اما مجلس، رهبری و قوه قضائیه و شورای نگهبان و نهادهای مختلف دیگر در تهران حضور داشته باشند. این کار معقول و امکان‌پذیر است؟ باید مشخص شود که منظور از انتقال پایتخت یعنی انتقال کدام سازمان‌ها؟ آیا می‌خواهیم دولت در منطقه‌ای با آب‌وهوای خوب و پاک زندگی کند؟ یا می‌خواهیم مسائل تهران را حل کنیم؟ تکلیف تهران که الان همه به آن توجه می‌کنند چه می‌شود؟ جمعیتی ۱۰ تا ۱۲ میلیون نفری را در تهران می‌خواهیم به امان خدا رها کنیم؟» او در بخش‌های دیگری از سخنرانی خود به مسئله هزینه این انتقال هم اشاره و برآوردها را چند برابر بودجه دولت اعلام کرد. نکته جالب توجه اینکه شهردار پیشین تهران در سال ۱۳۹۲ در گفت‌وگویی با هفته‌نامه تجارت‌فردا، به‌طور تفصیلی موضوع انتقال پایتخت را مد نظر قرار می‌دهد که محورهای آن با سخنرانی ۱۱ سال بعد او در دانشگاه تهران تقریباً یکسان است. به این دلیل که موانع انتقال پایتخت در سال‌های ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴، همان موانعی هستند که در دولت‌های پیشین تا ابتدای انقلاب وجود داشته است. اما در طول این دهه‌ها، مشکلات تهران همواره مزمن‌تر از دیروز شده و ایده انتقال پایتخت کشور، ثابت باقی مانده. به همین دلیل، سوال‌ها و پاسخ‌ها یکسان است.

▼ انتقال پایتخت هم مشکل آب را حل نمی‌کند

خبرگزاری ایسنا، پس از طرح مجدد این موضوع از سوی رئیس جمهور، گفت‌وگویی با یک کارشناس حوزه آب انجام داد که مورد توجه قرار گرفت. چراکه موضوع اصلی مورد تأکید پزشکیان در جریان صحبت‌هایی که در بندرعباس مطرح کرد، مسئله فرونشست زمین و بحران منابع آبی بود. **داریوش مختاری، پژوهشگر منابع آبی** در این مصاحبه گفت: «تأثیر انتقال پایتخت بر کاهش مخاطرات زیست‌محیطی بسیار ناچیز و حدود پنج درصد است. دلیل آن این است که بخش عمده مشکلات تهران ناشی از ماهیت تجاری و توسعه‌یی وقفه‌آن است، نه صرفاً پایتخت بودنش. «او بیان اینکه رف‌ت و آمدهای اداری و جمعیت غیرساکن بخش کوچکی از بارگذاری‌های جغرافیای تهران را تشکیل می‌دهند، ادامه داد: «حتی اگر وزارتخانه‌ها، سفارتخانه‌ها و نهادهای حکومتی جابه‌جا شوند، تأثیر چندانی بر بحران‌های اصلی زمین‌شناختی تهران نخواهدداشت.» این کارشناس با بیان اینکه انتقال پایتخت صرفاً معضلات را از تهران به نقطه‌ای دیگر منتقل می‌کند، گفت: «تجربه شهره‌هایی مانند شیراز، مشهد،

رزمی و قایق‌های تندرو، به شناورهای کاروان نزدیک شده و با پیاده کردن نیرو کنترل آن‌ها را در دست گرفته است. گفته می‌شود که نیروهای اسرائیلی ابتدا به این کشتی‌ها اطلاع دادند که باید مسیر خود را به سمت بندر اشدود تغییر دهند که به‌طور طبیعی با مخالفت فعالان الصمود مواجه شد. پس از آن، برخی از شناورها به اشدود منتقل شدند. با توجه به وجود دوربین‌های مدارسسته و تصویربرداری حامیان فلسطین، صحنه‌های ورود نظامیان صهیونیست به شناورهای کاروان و دستگیری سرنشینان آن‌ها ثبت و در رسانه‌ها منعکس شد. با توجه به سابقه کشته شدن تعدادی از حامیان فلسطین در جریان حرکتی مشابه (سال ۲۰۱۰) این بار نیز این نگرانی وجود داشت که نظامیان اسرائیلی پس از ورود به قایق‌ها دست به تیراندازی بزنند. بر اساس اخبار منتشرشده از سوی رسانه‌های عبری، این بازداشت‌شدگان به زندان نقب منتقل شدند. اما به نظر می‌رسد که توقیف کشتی‌های الصمودپایان این کاروان نباشد. چراکه کمیته بین‌المللی شکستن محاصره غزه طی بیانیه‌ای اعلام کرد که ۱۰ کشتی دیگر حامل فعالان حامی فلسطین در حال حرکت به سمت نوار غزه هستند. یکی از این شناورها کشتی «الضمیر» نام دارد که گفته می‌شود بیش از ۱۰۰ خبرنگار، پزشک و فعال حقوق بشر در آن حضور دارند. در زمان اعلام این خبر، گزارش شد که کشتی‌های مذکور در فاصله ۴۷۰ مایلی ساحل غزه قرار داشتند. بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم اسرائیل اعلام کرد که این فعالان بازداشت‌شده از اسرائیل اخراج و به کشورهایشان بازگردانده خواهند شد. گرنا تونبرگ، فعال شناخته‌شده سوئدی هم یکی از بازداشت‌شدگان این کاروان است.

▼ حضور وزیر افراطی در بازداشتگاه نقب

ایتامار بن کوپر، وزیر امنیت داخلی اسرائیل که یکی از چهره‌های شاخص راست افراطی در کابینه نتانیاهو محسوب می‌شود، روز جمعه به بازداشتگاه کسعیوت در سحرای نقب رفت که محل انتقال فعالان بازداشت‌شده کاروان الصمود است. از جریان حضور او در این بازداشتگاه فیلمی نیز منتشر شد که این فعالان را تروریست می‌نامید. او گفت: «تصمیم نتانیاهو برای اجازه به بازگشت حامیان «تروریسم» از ناوگان به کشورهایشان اشتباه فاحش بود. باید این افراد چندین ماه در زندان نگه‌داشته‌می‌شدند و تصمیم‌تانیاهو تنها زمینه‌ساز بازگشت مجدد آنها به اسرائیل خواهد شد. فرستادن مکرر حامیان ناوگان به کشورهایشان توسط نتانیاهو، تنها باعث تشویق آنها به بازگشت مجدد خواهد شد.» او همچنین در جمع این بازداشت‌شدگان هم حاضر شد و آن‌ها را تروریست نامید. فیلمی از این حضور در شبکه توئیتر منتشر شد که بن‌گویر می‌گوید: «به تروریست‌ها و حامیان تروریسم نگاه کنید؛ این‌ها قاتلان را حمایت می‌کنند و برای کمک

اصفهان و تبریز نشان داده که توسعه بی‌برنامه و شهرک‌سازی‌های گسترده، به سرعت بحران‌های محیط‌زیستی و اجتماعی را در آن‌ها تشدید کرده است. اگر پایتخت جدیدی ایجاد شود، همان مشکلات بارگذاری، تغییر کاربری و رانته‌های زمین در مقیاسی تازه و بزرگتر تکرار خواهد شد.»

مختاری ادامه داد: «مثلاً در شیراز، توسعه شهری از ۲۰ هزار هکتار کاربری اراضی شهری فعلی به بیش از ۴۱ هزار هکتار حوزه شهری رسیده و وزارت مسکن و شهرسازی، برنامه توسعه ۱۰۰ هزار هکتاری را برای محدوده اراضی شهری شیراز دنبال می‌کند در حالی که منابع آب کافی وجود ندارد. همین وضعیت می‌تواند در پایتخت جدید هم رخ دهد و بحرانی تازه بیافریند.» او درباره لزوم اصلاح سیاست‌ها نیز گفت: «بودن پایتخت در تهران حتی می‌تواند مزیت باشد؛ چراکه مشکلات در برابر دید سیاستمداران قرار دارد و فشار بیشتری برای اصلاح تصمیمات ایجاد می‌شود. راهکار درست، توسعه صنایع دانش‌پنیان و کم‌آببر، جلوگیری از تغییر کاربری اراضی، توقف تراکم‌فروشی و اصلاح مدیریت شهری است. تنها با چنین اقداماتی می‌توان بارگذاری تهران را کاهش داد و از فروپاشی زیست‌محیطی جلوگیری کرد.»

▼ تقاضای توجه رئیس جمهور به مسائل دیگر

بعضی کاربران شناخته‌شده با ناشناس فضای مجازی، به دنبال طرح این اظهارات از سوی رئیس جمهور، واکنش‌هایی متفاوت به آن نشان دادند. برخی از کاربران شناخته‌شده سایبری، صحبت‌های پزشکیان نه‌در‌باره انتقال پایتخت بلکه در‌باره مسائل جاری کشور در حوزه آب را ارسال پالس ضعف دانستند و برخی دیگر به او حمله کردند که چرا این مسائل را مطرح کرده است. چون اکانت‌های اسرائیلی از آن برای حمله به ایران در فضای شبکه‌های اجتماعی استفاده کردند. برخی دیگر نیز از پزشکیان خواستند با توجه به شرایط کشور، نسبت به مسائل دیگر توجه‌نشان دهند.

سید نظام‌الدین موسوی، نماینده پیشین مجلس در توئیتر نوشت: «جناب آقای پزشکیان! انتقال پایتخت به سواحل خلیج فارس خوب یا بد، ده‌ها میلیارد دلار سرمایه و سال‌ها زمان نیاز دارد. شما عجب‌التأ دعوی وزیر اقتصاد و رئیس کل بانک مرکزی در‌باره نرخ دلار را تعیین تکلیف کنید که اقتصاد و معیشت مردم را دم‌به‌دم می‌لرزاند. این را درست کنید آن یکی پیشکش!»

علی قلی‌کی، فعال رسانه‌ای اصولگرا نیز اینگونه واکنش نشان داد: «نمی‌دانم در شرایط فعلی چرا چنین مباحثی مطرح می‌شود ولی درباب انتقال پایتخت به جنوب ایران ملاحظات زیر مطرح است: ۱. تهرانی که تمرکز امنیتی نظامی دارد و نسبتاً در مرکز ایران و در شمال در حصار رشته کوه‌های البرز است، در جنگ ۱۲ روزه اخیر، شاهد شهادت تعداد قابل توجهی از فرماندهان نظامی و دانشمندان هسته‌ای رده بالای ما بود؛ پایتخت در کنار خلیج فارس هیچ امنیتی ندارد؛ تأکید می‌کنم هیچ امنیتی! ۲. مشکلات کمبود آب با انتقال به جنوب بعید است رفع شود؛ هزینه سنگین آب‌شیرین‌کن‌ها قطعاً توانایی تأمین آب پایتخت را از دولت سلب می‌کند. ۳. در زمان مدیریت حسین دهقان بر مکران آن هم در سال آخر، تنها ۷۰ میلیارد تومان بودجهی دبیرخانه شورای توسعه سواحل مکران بود؛ با این بودجه‌ها چند سازه برای انتقال ساختمان وزارتخانه‌ها و دیوان سالاری به جنوب کشور میسر می‌شود؟ ۴. به غلط تمام استعداد کشور در همه حوزه‌ها از ابتدای انقلاب در تهران جمع شده؛ حالا چندسال طول می‌کشد که این ظرفیت به جنوب کشور کوچ کند؟ ۵. پیش‌تر نوشتم بازسازی ورزشگاه آزادی، ۱۸ ماه زمان و ۱۹۰۰ میلیارد تومان هزینه در برداشته و پروژه ساخت مصلی تهران نیز که از سال ۶۹ شروع شده (۲۵ سال قبل) با فاکتور مجهول، حالا حالا‌ها کار دارد؛ برآورد اولیه انتقال پایتخت ۲۵ سال زمان و ۲۳ میلیارد دلار می‌باشد که روی یک قرن زمان و صدها میلیارد دلار حساب کنید؛ یعنی احتمالاً هیچ کدام از ما ایرانی‌ها پس از اتمام پروژه زنده نباشیم!»

نیامده‌اند بلکه برای حمایت از غزه و تروریست‌ها آمده‌اند.» پس از بلند شدن فریادهای حمایت از فلسطین از سوی بازداشت‌شدگان، این فیلم قطع می‌شود. به دنبال بازداشت این فعالان حامی فلسطین، کمیته بین‌المللی شکستن محاصره غزه گزارش داد که شماری از آن‌ها در اعتراض به وضعیت خود، اعتصاب غذای نامحدود آغاز کرده‌اند. بر اساس گزارش رسانه‌های عبری، دولت اسرائیل دنبال این است که به سرعت این بازداشت‌شدگان را به کشورهای خود بازگرداند.

▼ اقدام اسرائیل نقضی قواعد بین‌المللی است

اسماعیل بقایی، سخنگوی وزارت امور خارجه حمله مجدد رژیم اسرائیل به کاروان دریایی صمود (پایداری) و بازداشت حامیان مردم مظلوم غزه را به شدت محکوم کرد. او با تجلیل از اقدام انسانی فعالان و گروه‌های مردمی از کشورهای مختلف در حمایت از مردم مظلوم فلسطین و تلاش برای شکستن محاصره ظالمانه نوار غزه، اقدام رژیم صهیونیستی در حمله به این کاروان را نقض آشکار قواعد بین‌المللی و اقدامی تروریستی توصیف کرد. سخنگوی وزارت امور خارجه همچنین با اشاره به ادامه پاکسازی قومی و کشتار مردم بی‌گناه غزه، بار دیگر مسئولیت قانونی، اخلاقی و انسانی همه دولت‌ها را برای توقف نسل‌کشی فلسطینیان و مؤاخذه و محاکمه جنایتکاران خاطرنشان کرد و خواستار اقدام عاجل جامعه جهانی در این خصوص شد.

▼ حماس: جهان اقدام اسرائیل را محکوم کند

جنش مقاومت فلسطین (حماس) در بیانیه‌ای به اقدام اسرائیل در حمله به کاروان واکنش نشان داد. در این بیانیه آمده است: «ما این تجاوز و خشیتانه ارتش دشمن علیه ناوگان پایداری (الصمود) را به شدیدترین شکل محکوم و تأکید می‌کنیم که اقدام نیروی دریایی اسرائیل در رهگیری ناوگان پایداری، عملی جنایتکارانه است که باید توسط همه مردم آزاد جهان محکوم شود.» در قسمت دیگری از بیانیه حماس، به اظهارات بن‌گویر نیز اشاره و ذکر شد که توصیف این حامیان به عنوان «تروریست» تنها به دلیل تلاش آنها برای رساندن شیر و مواد غذایی به کودکان و مردم غزه، که در معرض نسل‌کشی و گرسنگی سیستماتیک قرار دارند، مستلزم محکومیت جهانی و بین‌المللی این رژیم‌فروفتار ارتش فاشیست آن و اعمال فساد بر این رژیم برای آزادی فوری آنهاست.

حماس ضمن بیان ابراز افتخار خود نسبت به موضع قهرمانانه‌ای که حامیان فلسطین با به چالش کشیدن بن‌گویر و فریاد «فلسطین آزاد» در برابر او نشان دادند، اعلام کرد که این موضع نشان‌دهنده شجاعت این عناصر و پیام والای انسانی است که آنها حامل آن هستند.

کیوان زرگری

زمینه بازگشت محترمانه ایرانیان به کشور فراهم شد

سمفونی خطوط

عکس نوشت

علم افراشته درباره عکسی از کارگاه نمد مالی

امیر جدیدی

عکاس و روزنامه‌نگار

خیلی وقت‌ها ماوجه‌با یک صنعت‌بیننده را به این فکر فرو می‌برد که اول بار چه اتفاقی افتاد که بشر نتوانست چنان چیز بدیعی به وجود آورد. حرف‌م را قبول دارید؟ تا به حال به فرشی که هر روز رویش پا می‌گذارید دقت کرده‌اید؟ به این فکر کرده‌اید که اول بار فرش چطور بافته شد؟ به چاقویی که هر بار سیب، خیار، گلابی،

برتنقال، گوشت، مرغ یا چه چه‌را می‌برد دقت کرده‌اید؟ چه شد که آهنگری به وجود آمد؟ چه شد که دیباغان به دباغی پوست مشغول شدند و... در همین‌ها گیر واگیر به یکی از عجیب‌ترین دست‌سازه‌های بشر می‌رسیم. به عکس‌های «اکبر پیراحمدی» یکی از آخرین بازمانده نمد مالی در شیراز می‌رسیم. اکبر آقا حالا روزانه یک نمد می‌سازد و تلاش می‌کند این علم و این هنر قدیمی را افراشته نگه دارد. بیابید به اینکه چه شد اولین بار نمد به وجود آمد فکر کنیم. نمد در حقیقت یکی از قدیمی‌ترین صنایع دستی است که با استفاده از پشم تولید می‌شود. نمد در فرآیندی پیچیده به وجود می‌آید. بر پایه‌ی شواهد تاریخی، انسان نخستین با درهم کوبیدن و فشردن پشم خیس گوسفندان دریافت که از الیاف درهم‌تنیده، ماده‌ای گرم و مقاوم درست می‌شود. اما در فرهنگ ایرانی و میان نمدالان، افسانه‌های گوناگونی برای به وجود آمدن نمد نقل می‌شود که چنان بدیع و عجیب است که اگر برایتان بنویسم برای همیشه پس ذهن‌تان خانه می‌کند. در رساله نمد مالی، فتوت اصناف نقل است که اول بار هم‌زمان با رانده شدن آدم و حوا از بهشت نمد به وجود آمد. حکایت است که وقتی آدم و حوا با خوردن سیب از بهشت رانده شدند دچار قهر الهی می‌شوند. آن دوسر گردان و پریشان سال‌ها دور خود می‌چرخیدند و به درگاه حق سبحانه تعالی تضرع و زاری می‌کردند بلکه از سر تقصیرشان بگذرد. در این مدت موهای بدن هر دو چنان بلند شده بود که چیزی از پوست‌شان مشخص نبود. آشفتنگی آن دوه به حدی بود که حتی همدیگر را هم نمی‌شناختند. خلاصه اینکه روزی دل رحمان خداوند عزوجل به رحم آمد و تضرع و زاری بندگانش را تاب نیاورد. آن وقت به اشارتی موازن تن و بدن آدم و حوا ریخت و حال‌شان سر جا آمد. آدم و حوا همدیگر را باز شناختند و در همین موقعیت بر روی آن موهاب به هم رسیدند و از حرکت و عرق بدن‌شان، نخستین نمد متولد می‌شود. حواسم هست چیزی که تعریف کردم بیشتر حکم قصه دارد اما حقیقت این است که از دل همین قصه‌ها در طی سالیان اصناف برای خودشان حرمتی ساختند. نمد مال‌ها از دل همین قصه نمد را پیونددهنده زایش و زندگی و طبیعت و انسان می‌بینند. روایت اصناف البته به همین یکی دومورد ختم نمی‌شود و گروه دیگری نمد را به پسر حضرت سلیمان نسبت می‌دهند؛ چوپان جوانی که از بافتن پارچه با پشم ناتوان ماند و با اشک و کوبیدن دست بر پشم‌ها، نخستین توده‌ی نمد را به وجود آورد و... نکته اینکه چه با نگاه علمی و چه با روایت‌های اسطوره‌ای، نمد مالی هنری است که از نیاز انسان به پوشش و پناه آغاز شد و بعدها به صورت صنف و پیشه‌ای مستقل درآمد. این روزها نمد مالی به عنوان بخشی از میراث فرهنگی ایران باقی مانده است. به رد چشم‌های «اکبر پیراحمدی» بعد از ساختن شاهکارش نگاه کنیم و قدر این استادهایی که نمی‌گذارند علم با لبلند یک صنف زمین گذاشته شود را بدانیم.

عکس: شیرو عطاریان/ایران